

Andrzej Małkiewicz

24 grudnia 2022

Początki przełomu?

Pojawiły się sygnały, z których nie musi wiele wynikać, ale które mogą świadczyć o dokonującym się w tych dniach przełomie w sytuacji wokół wojny. Mogą, ale wcale nie muszą.

Putin, który dotychczas z uporem powtarzał, że jest to tylko „operacja specjalna”, w jednym z przemówień użył słowa „wojna”. Może było to jedynie przejęzyczenie, a może początek przejścia do nowej narracji. A jego rzecznik prasowy powiedział rzecz niesłychaną: że cele „operacji specjalnej” zostały już po części zrealizowane, bo Ukraina została „zdemilitaryzowana”, mianowicie zużyła już niemal całą swą amunicję. Jeśli to ostatnie nawet byłoby prawdą – co wątpliwe – to niewiele z tego wynika, bo kraj otrzymuje poważną pomoc z Zachodu i dziś o wyniku walk nie rozstrzyga dawna ukraińska amunicja, ale nowa broń.

Ale rosyjska propaganda posługuje się „nowomową”, w której demokratyczny system polityczny Ukrainy to „faszyzm”, pomoc napadniętemu państwu to „agresja”, wojna to „operacja specjalna”. Jeśli cele tej ostatniej zostały zrealizowane, to zgodnie z zasadą odwracania kota ogonem oznacza, że cele wojny są niemożliwe do zrealizowania. Może to być forma przygotowania społeczeństwa do ogłoszenia końca wojny, bez przyznania się, że Rosja poniosła porażkę. „Cele osiągnęliśmy, zatem w triumfie wycofujemy się z Ukrainy” – czy taki tekst przygotowuje kremlowska kłamliwa propaganda, by zamaskować porażkę?

To oczywiście tylko moje luźne przypuszczenia, może efekt myślenia życzeniowego?

W każdym razie, obok wizyty Zełenskigo w Waszyngtonie, która była najważniejszym wydarzeniem ostatnich dni, wiele działo się w innych rejonach świata.

Być może poprawiają się relacje USA-Chiny, pojawiły się pogłoski o przygotowywaniu wizyty Bidena w Pekinie w przyszłym roku.

W listopadzie był w Pekinie kanclerz Niemiec Olaf Scholz, spotkał się z Xi (nie wszyscy znają zasady chińskiej pisowni, przypominam, że czytamy to: Si), obaj zobowiązali się do pogłębienia współpracy gospodarczej i wspólnych wysiłków w innych dziedzinach.

A 20 grudnia w rozmowie telefonicznej z prezydentem Niemiec Frankiem-Walterem Steinmeierem chiński przywódca wyraził nadzieję, że na stosunki chińsko-unijne nie wpłynie żadna strona trzecia (czy miał na myśli Rosję?). Pekin i Berlin powinny przewodzić „zdrowemu i stabilnemu” rozwojowi stosunków chińsko-unijnych.

Xi zauważył, że „Chiny i Niemcy zawsze były partnerami w dialogu, rozwoju, współpracy i radzeniu sobie z globalnymi wyzwaniami”, wezwał oba kraje do wzmocnienia ich uzupełniających się przewag na rynkach, w kapitale i technologii.

Wezwał również do ściślejszej współpracy w takich dziedzinach, jak produkcja samochodów, maszyn i chemikaliów oraz do zbadania potencjału współpracy w obszarach takich jak handel usługami i cyfryzacja.

Wymienili też poglądy na temat kryzysu w Ukrainie. Xi powtórzył stanowisko Chin w sprawie promowania negocjacji i podkreślił, że żadna ze stron nie skorzysta na przedłużającym się i skomplikowanym kryzysie. Jest to stwierdzenie bardzo ostrożne, ale może sugerować, że jest zniecierpliwiony przedłużaniem wojny. Według oświadczenia biura Steinmeiera, niemiecki prezydent poprosił Xi o wykorzystanie swoich wpływów na Rosję do pomocy w zakończeniu wojny.

Xi powiedział też, że Chiny dążą do wspierania zrównoważonej, skutecznej i trwałej architektury bezpieczeństwa dla długotrwałego pokoju w Europie (*Germany should help China-EU ties develop 'not subject to third party', says Xi Jinping*, <https://www.scmp.com/news/world/europe/article/3204039/germany-should-help-china-eu-ties-develop-not-subject-third-party-says-xi-jinping> - dostęp 23 grudnia 2022 r.).

Do Brukseli przybył nowy chiński ambasador przy UE Fu Cong. W jednym z pierwszych wywiadów 23 grudnia przyznał, że rosyjska inwazja na Ukrainę postawiła Chiny „w bardzo trudnej sytuacji”, Pekin nie chce „wybierać między przyjaciółmi”, zaś „kryzys ukraiński staje się problemem dla naszych dwustronnych stosunków z UE”. Poszedł więc krok dalej niż Xi (*Chinese ambassador admits Russian invasion of Ukraine has hurt relations with EU, Exclusive: Chinese ambassador admits Russian invasion of Ukraine has hurt relations with EU*, <https://www.scmp.com/news/china/diplomacy/article/3204398/chinese-ambassador-admits-russian-invasion-ukraine-has-hurt-relations-eu> - dostęp 23 grudnia 2022 r.).

Czy wszystko to świadczy o dokonującej się zmianie w polityce Chin dotychczas wspierających Rosję?

Zaniepokojony tym wszystkim Putin wysłał do Pekinu Miedwiediewa, szefa rządzącej partii Jedna Rosja. Xi przyjął go w towarzystwie ministra spraw zagranicznych Wang Yi. Na wstępie rozmowy Xi zauważył, że ciągu ostatniej dekady stosunki chińsko-rosyjskie wytrzymały próbę zmian międzynarodowych i utrzymały zdrowy, stały i wysoki poziom rozwoju. Dodał, że rozwijanie kompleksowego partnerstwa strategicznego Chin i Rosji w zakresie koordynacji na nową erę jest długoterminowym wyborem strategicznym obu stron.

Chiny są gotowe do współpracy z Rosją, aby uczynić globalne zarządzanie bardziej sprawiedliwym, powiedział Xi.

Jeśli chodzi o kryzys na Ukrainie, Chiny decydują o swoim stanowisku i polityce w oparciu o meritum danej sprawy, stoją na straży obiektywizmu i sprawiedliwości oraz aktywnie promują rozmowy pokojowe, powiedział Xi. Miejmy nadzieję, że obie strony pozostaną racjonalne i zachowają powściągliwość, przeprowadzą kompleksowy dialog i rozwiążą wspólne problemy związane z bezpieczeństwem za pomocą środków politycznych, dodał. Była to wyraźna sugestia: negocjujcie!

Miedwiediew wręczył Xi list od Putina, gratulował także reelekcji na sekretarza generalnego Komitetu Centralnego KPCh.

Miedwiediew zauważył, że rozwój Chin pod przywództwem KPCh przynosi korzyści 1,4 miliarda Chińczyków i ma ogromne znaczenie dla reszty świata. Wierzy, iż decyzje i ustalenia 20. Zjazdu KPCh będą skutecznie realizowane.

Miedwiediew powiedział też, że współpraca między partią Jedna Rosja a KPCh jest istotną częścią stosunków rosyjsko-chińskich. Dodał, że w ostatnich latach stosunki między obiema stronami utrzymywały wysoki poziom rozwoju, a obie strony prowadziły szeroką wymianę i współpracę. Partia Jedna Rosja jest gotowa wzmocnić wymianę doświadczeń z KPCh i wdrożyć konsensus między dwoma głowami państw, dodając, że będzie aktywnie promować dwustronną współpracę w zakresie gospodarki, handlu, energii i rolnictwa, wspólnie opierać się różnym naciskom zewnętrznym i niesprawiedliwym środkom oraz promować większy rozwój rosyjsko-chińskiego wszechstronnego strategicznego partnerstwa i koordynacji. Wszystko to brzmiało jak w przeszłości podlizywanie się Gierka Breżniewowi.

Miedwiediew powiedział, że przyczyny kryzysu ukraińskiego są bardzo skomplikowane. Rosja jest gotowa rozwiązać problemy poprzez rozmowy pokojowe. Tyle poinformowała chińska oficjalna agencja Xinhua (Nowe Chiny, czyt.: Sinhua). Z końcowego zdania Miedwiediewa nie musi nic wynikać, ale może jednak jest to jakaś wskazówka? (*Update: Xi meets United Russia party chairman Medvedev*, <https://english.news.cn/20221221/ae951b76b6b04da787d81fad6636a5d2/c.html> - dostęp 23 grudnia 2022 r.).